

PRZEGLĄD NOWOŚCI WYDAWNICZYCH NAUK EKONOMICZNYCH

Monika Makowiecka (red.)
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Sączu

Formułowanie strategii przedsiębiorstwa. Klasyka (wyd. I)

Autor: Wojciech Nasierowski
Wydawnictwo: Difin S.A.
Warszawa 2018

Książka stanowi znakomitą syntezę klasyki koncepcji zarządzania strategicznego przedsiębiorstwem, a składa się z trzech głównych części, poświęconych: istocie zarządzania strategicznego, z koncentracją na istocie strategii przedsiębiorstwa i modelach zarządzania strategicznego, metodom zarządzania strategicznego oraz restrukturyzacji przedsiębiorstwa w związku z zarządzaniem strategicznym.

Część pierwsza opracowania w sposób prosty i syntetyczny traktuje o istocie strategii przedsiębiorstwa i zarządzania strategicznego. Stanowi ona także zarys tzw. szkół występujących w ramach klasyki zarządzania strategicznego. Choć Autor wyczerpująco przeprowadził syntezę istniejących podejść, uzupełnił on rozważania również przykładami, co niewątpliwie sprzyja percepcji przedstawionych treści.

Istotnym elementem omawianej przez Autora problematyki jest druga część publikacji, zadedykowana klasycznym metodom, wywodzącym się głównie z „harwardzkiej” szkoły pozycjonowania. Punktem wyjścia są w niej charakterystyki wizji i misji przedsiębiorstwa oraz jego celów. Zaznaczyć należy, że ujęta w opracowaniu koncepcja pięciu sił Portera to klasyka zarządzania strategicznego – nie do pominięcia podczas prezentacji rozwoju i podstaw zarządzania strategicznego. Autor podkreśla, że model M. Portera jest opisywany jako nadal aktualny i można go rozpatrywać w kontekście nowych realiów prowadzenia działalności gospodarczej. Tematyka tej części publikacji uwzględnia także szereg innych metod, takich jak analizę SWOT, krzywą U Portera, czy metodę SPACE. Omówiono w niej również: strategię przedsiębiorstwa, teoretyczne podstawy biznes planów, analizę cyklu życia wyrobu, organizacji i przemysłu, macierz BCG – która nadal jest znakomitym narzędziem dydaktycznym, mającym na celu rozwój wyobraźni menedżerskiej w zakresie myśli o konkurencyjności i pozycji jednostek organizacyjnych firmy na rynku. Dopełnienie tej części rozważań stanowi ocena strategii i planów strategicznych. To niezwykle ważne zagadnienie niejednokrotnie pomijane jest podczas zarządzania strategicznego w praktyce.

Ostatnia część książki to synteza klasycznej problematyki restrukturyzacji przedsiębiorstw. Charakterystyka ta objęła: reengineering, zintegrowane systemy informatyczne, TQM oraz zarządzanie kryzysowe.

Podkreślić należy, że omawiana pozycja stanowi dzieło o wysokich walorach poznawczych, prezentujące podstawy zarządzania strategicznego, bez których żaden teoretyk-naukowiec-dydaktyk ani najlepszy praktyk nie zrozumie istoty, roli, sensu i celów procesów informacyjno-decyzyjnych, dotyczących przyszłości funkcjonowania przedsiębiorstwa.

opracował: Bogusz Miłkuła

Zarządzanie wiedzą w rozwoju obszarów wiejskich (wyd. I)

Autorzy: Anna Krakowiak-Bal, Paweł Łukasik, Bogusz Mikuła, Anna Pietruszka-Ortyl,
Urszula Ziemiańczyk
Wydawnictwo: C.H. Beck
Warszawa 2017

Zaprezentowana w monografii problematyka stanowi efekt pracy pięcioosobowego zespołu badawczego, którego celem było powiązanie trudnego procesu zmian społeczno-gospodarczych z nowymi koncepcjami zarządzania, obecnymi w najbardziej innowacyjnych przedsiębiorstwach. Opracowanie przedstawia wyniki badań dotyczących diagnozy i oceny obecnie stosowanych rozwiązań w zakresie zarządzania wiedzą w podmiotach zaangażowanych w rozwój obszarów wiejskich. Książka zawiera dziewięć rozdziałów i podzielona została na trzy obszary tematyczne.

W części pierwszej publikacji Autorzy przybliżają w swoich rozważaniach istotę rozwoju obszarów wiejskich, koncepcję zarządzania wiedzą, jak również przedstawiają zidentyfikowane procesy w rozwoju obszarów wiejskich i założenia badawcze.

Przedstawiona w części drugiej problematyka obejmuje prezentację badań empirycznych: charakterystykę pięciu procesów z udziałem wiedzy (zadań operacyjnych zarządzania wiedzą), realizowanych w ramach systemu rozwoju obszarów wiejskich, tj.: *Identyfikacja*, *Transfer Wiedzy*, *Gromadzenie*, *Kreowanie*, *Stosowanie*. Każdemu z tych procesów poświęcono osobny rozdział książki, zapoznając czytelnika z przyjętą ich definicją oraz specyfiką. Do analizy i oceny wyróżnionych procesów wykorzystano wyniki przeprowadzonych badań.

W ostatniej części opracowania, którą stanowi prezentacja *Modelu zarządzania wiedzą w rozwoju obszarów wiejskich*, przedstawiono wartości, zasady oraz antyzasady charakterystyczne dla procesów z udziałem wiedzy w organizacjach wspierających rozwój obszarów wiejskich – zaproponowano zastosowanie dwóch wariantów modelu zarządzania wiedzą i określono zasady kształtujące funkcjonowanie systemu zarządzania wiedzą rozwoju obszarów wiejskich.

Zgodnie z przyjętym założeniem Autorów, przeprowadzone badania w całości mają charakter podstawowy, począwszy od opracowania metodyki oceny procesów zarządzania wiedzą, a kończąc na koncepcji modelowego systemu zarządzania wiedzą. Monografia adresowana jest zarówno do praktyków, jak i teoretyków zajmujących się problematyką rozwoju obszarów wiejskich oraz zarządzania wiedzą.

opracowała: Urszula Ziemiańczyk

Procedura budżetowa we współczesnym prawie konstytucyjnym. Analiza porównawcza na przykładzie państw UE (wyd. I)

Autor: Grzegorz Kuca

Wydawnictwo: Wolters Kluwer

Kraków 2018

Przedstawiona w publikacji problematyka traktuje o regulacjach budżetowych, przyjętych w poszczególnych państwach Unii Europejskiej. Autor w ujęciu syntetycznym zmierza do określenia cech rozwiązań modelowych, które są w szczególności prawnych odmienne, co wynika z różnic tradycji historycznej i konstytucyjnej. Zbliża je jednak przedmiot regulacji. Wszystkie zaś „nakierowane są na jak najszybsze dojście do skutku ustawy regulującej gospodarkę budżetową państwa”.

Autor koncentruje swoje rozważania w szczególności na badaniach i porównaniach rozumienia pojęcia procedur budżetowych, a także na analizie różnych rozwiązań w zakresie ich podziału na etapy. Ustala on też determinanty proceduralne wyposażone w sankcję prawną. Wśród nich, na pierwszym miejscu znajdują się zasady budżetowe.

Zestawiając przepisy poszczególnych państw, określające wymogi podejmowania rozstrzygnięć budżetowych oraz normy kompetencyjne, opracowanie w dalszej części objaśnia kolejno działania organów państwa w fazie projektowania budżetu, w fazie jego uchwalania, jak też w trakcie wykonywania. Autor zwraca przy tym dodatkowo uwagę na regulacje odnoszące się do działań jednostek realizujących budżet oraz bada mechanizmy kontroli jego wykonania.

Przeprowadzona przez Autora wnikliwa analiza prowadzi do wniosków końcowych, zawierających próbę określenia „parametrów prawnych” modelu procedury budżetowej, który można byłoby uznać za optymalny dla demokratycznego państwa prawnego. Uzupełnieniem opracowania, będącym integralną jego częścią, są wskazane propozycje przydatnych zmian *de lege ferenda*.

Książka jest ważną publikacją prawniczą, która może zainteresować zarówno ekonomistów, jak i politologów. Pozwala spojrzeć na problematykę finansów publicznych od strony kwestii „technicznych”, pojawiających się w procesie przekształcania założeń gospodarczych oraz politycznych na język normatywnej praktyki, umożliwiając jednocześnie szeroką ich perspektywę porównawczą.

opracował: Jarosław Reszczyński

Gospodarka przestrzenna. Koncepcje teoretyczne (wyd. I)

Autor: Ryszard Domański

Wydawnictwo: Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

Poznań 2018

Przedstawiona w publikacji problematyka, stanowiąca kontynuację badań nad dynamiką oraz ewolucją gospodarki przestrzennej, prowadzonych przez wybitnego polskiego ekonomistę i geografa – Profesora Ryszarda Domańskiego – ucieszy zapewne czytelników zainteresowanych problematyką ekonomiczno-przestrzenną.

Jak przyznaje we wstępie Autor, książka oparta została na oryginalnych publikacjach piśmiennictwa światowego, jak również – ale przez skromność Autor o tym nie wspomina – na bardzo bogatym, długoletnim Jego doświadczeniu naukowo-badawczym, dokumentowanym długą listą dorobku publikacyjnego.

Problematyka opracowania w swej treści nawiązuje do wielu wcześniejszych tematów podejmowanych przez Autora w innych publikacjach, niemniej jednak w znaczącej części jest to nowe, oryginalne ujęcie poruszanych zagadnień. W stosunku np. do innej książki tego Autora – *Gospodarka przestrzenna. Podstawy teoretyczne* (Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2006), ujmuje on znacznie bardziej zaawansowane merytorycznie rozważania, analizy i nowatorskie ujęcia oraz propozycje.

Wśród bardzo wielu omawianych w książce koncepcji teoretycznych, mających zastosowanie w badaniach ekonomiczno-przestrzennych, istotną grupę stanowią koncepcje własne Autora, w tym znane z Jego wcześniejszych publikacji, ale nieco zmodyfikowane, z uwzględnieniem nowych przymyśleń, często także z nawiązaniem do osiągnięć w innych obszarach nauki. Książka nie należy do łatwych lektur. Rekomendowana jest ona przede wszystkim pracownikom nauki o specjalnościach nakierowanych na wyjaśnianie procesów rozwoju, uwzględniających czynniki przestrzeni, jak również bardziej ambitnym studentom studiów magisterskich czy doktoranckich, zainteresowanych gospodarką regionalną i przestrzenną.

opracował: Tadeusz Kudłacz

Gospodarcze i społeczne przyczyny oraz skutki deficytu zasobów wodnych

Autor: Agnieszka Thier

Zeszyty Biblioteki „Ekonomia i Środowisko”, nr 36

Redakcja naukowa: Kazimierz Górka

Wydawnictwo: Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

Kraków 2016

Zaprezentowana w monografii problematyka koncentruje się w szczególności na prezentacji i analizie problemu zasobów wodnych w ujęciu globalnym, a także na zagadnieniu deficytu tych zasobów, zarówno w skali lokalnej, jak i regionalnej, przy jednoczesnej próbie oceny sposobów zwalczania tego zjawiska.

Podjęte w publikacji rozważania kompleksowo ujmują znaczenie wody w przyrodzie, gospodarce, a także w życiu społecznym, zarówno w teorii ekonomii, jak i polityce gospodarczej. Autorka dokonuje w tym względzie m.in. analizy istoty cyklu hydrologicznego w skali globalnej oraz bada różne podejścia w kontekście definicji zasobów wodnych. Uwzględnia przy tym kwestię użyteczności wody w świetle teorii wartości i ekonomii dobrobytu, jak też zagadnienie rozwoju konkurencyjności i jej ograniczeń na skutek monopolu naturalnego w zaopatrzeniu w wodę.

Istotnym elementem prezentowanych w monografii treści są przywołane przez Autorkę przyczyny (zarówno naturalne, jak i te będące konsekwencją działań człowieka), warunkujące występowanie deficytu zasobów wodnych i sposoby jego pomiaru. Wiele uwagi w tym względzie poświęcono przeprowadzonej analizie zwiększenia zużycia wody na świecie i w wybranych krajach poddanych badaniu, a także kwestii związanej z niedoborem wody i brakiem dostępu do urządzeń sanitarnych na świecie. Autorka ponadto wskazuje na skutki deficytu w różnych sektorach gospodarki i życia społecznego, eksponując przy tym konieczność przejścia z koncepcji antropocentrycznej na biocentryczną.

Integralną część monografii stanowi problematyka wykorzystania zasobów wodnych w Polsce. Autorka podjęła w niej próbę rozwiązania problemu deficytu zasobów wodnych i zaopatrzenia w wodę oraz ocenę zasadności stosowanych i proponowanych dotąd rozwiązań, uwzględniającą podstawy zapewniające większą skuteczność polityki wodnej, jak również efektywność programów zaopatrzenia w wodę. W tym celu przeprowadziła ona m.in. ocenę wodochłonności procesów produkcyjnych i usługowych w Polsce na tle innych krajów europejskich, ocenę liczbową nakładów inwestycyjnych i kosztów eksploatacyjnych gospodarki wodnej, szczegółowo charakteryzując także przejawy narastania deficytu wody, w tym jego skutki gospodarcze.

Monografia autorstwa Agnieszki Thier doskonale wpisuje się w działanie Sekcji Ekonomiki Użytkowania i Ochrony Wód polskiego oddziału Europejskiego Stowarzyszenia Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych¹. Jest tym samym interesującą oraz ważną publikacją, traktującą o zasobach wodnych, jako jednym z najważniejszych tematów, będących przedmiotem zainteresowań zarówno hydrologów, ekonomistów, polityków socjologów, jak też ekologów.

opracowała: Monika Makowiecka

¹ Od 2014 roku Polskie Stowarzyszenie Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych.